

VARHAISKASVATUKSEN SOSIONOMIN KOMPETENSSIT

**Päivitetty ja hyväksytty SOAMKn varhaiskasvatuksen alatyöryhmässä 27.11.2023
Hyväksytty SOAMKn työvaliokunnan kokouksessa 12.12.2023.**

1. Eettinen osaaminen varhaiskasvatuksessa

- toimii lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti edistäen varhaiskasvatuksessa olevan lapsen, lapsiryhmien ja perheiden toimijuutta, osallisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, turvallisuutta ja kestävästä elämäntapaa
- ymmärtää lasten ja perheiden moninaisuutta ja tukee lapsia inklusiivisten periaatteiden mukaisesti
- toimii varhaiskasvatuslain ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja niissä kirjattujen arvojen mukaisesti sekä edistää työssään kansallista lapsistrategiaa varhaiskasvatukseen soveltuvin osin
- reflektoi ammatillista toimintaansa osana moniammatillista työyhteisöä
- toimii sosiaalialan ammattieettisten periaatteiden mukaisesti ja Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaiseman varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisohjelmaan (2021–2030) kirjattujen varhaiskasvatuksen ammattilaisten eettisen osaamisen mukaisesti
- ymmärtää yksityisyyden- ja tietosuojan sekä vaitiolovelvollisuuden periaatteet ja osaa toteuttaa niitä toiminnassaan
- ymmärtää ja arvostaa kielellistä, kulttuurista ja katsomuksellista moninaisuutta

2. Asiakastyön osaaminen varhaiskasvatuksessa

- ymmärtää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen lähtökohdat, lapsuuden merkityksen ja osaa tukea lapsen laaja-alaista osaamisen kehittymistä
- suunnittelee, toteuttaa, dokumentoi ja arvioi varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa yhteistyössä muun henkilöstön kanssa osana moniammatillista tiimiä. Osaa hyödyntää sosiaalipedagogista työtettä lasten ja perheiden kanssa tehtävässä työssä
- hallitsee ja toteuttaa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja didaktiikkaa lapsen laaja-alainen osaaminen huomioiden Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- ymmärtää leikin merkityksen keskeisenä toimintatapana oppimiselle, kehitykselle ja hyvinvoinnille
- soveltaa osallistavia ja yhteisöllisiä pedagogisia menetelmiä lapsen ja lapsiryhmän ohjauksessa ja huoltajien ja perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä
- tunnistaa lasten kulttuuria ja yhteisön ominaispiirteitä ja osaa soveltaa niitä ammatillisessa toiminnassaan

- tuntee ja tunnistaa lasten ja perheiden hyvinvointiin ja voimavaroihin vaikuttavia tekijöitä sekä osaa vahvistaa niitä tuen eri muotoja käyttämällä
- vastaa kulttuurisen moninaisuuden huomioon ottamisesta lasten ja perheiden tukemisessa
- tukee lasten ja perheiden vertaistoimintaa ja omaehtoisen yhteisöllisyyden rakentumista
- toteuttaa ja dokumentoi asiakastyötä lasten ja huoltajien osallisuus huomioiden varhaiskasvatuksen digitaalisissa toimintaympäristöissä ja järjestelmissä huomioiden tietoturva ja -suoja vaatimukset.

3. Verkosto- ja palvelujärjestelmäosaaminen varhaiskasvatuksessa

- toimii varhaiskasvatuksen ja sivistys-, sosiaali- ja terveystieteiden monialaisessa yhteistyössä ja vastaa lapsiryhmän osalta erityisesti perheiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä, varhaisesta tuesta ja ehkäisevän lastensuojelutyön suunnittelusta, toteuttamisesta ja kehittämisestä
- tuntee varhaiskasvatuksen eri toimintamuodot, lasten ja perheiden hyvinvoinnin varmistavat palvelut ja tunnistaa näiden tarpeen ja ohjaa lapsia ja perheitä monialaisessa palvelujärjestelmässä
- ymmärtää varhaiskasvatuksen merkityksen sekä kasvatus- ja opetuspalveluna että ennaltaehkäisevänä ja varhaisen tuen palveluna osana kuntien, yksityisten palveluntuottajien, kolmannen sektorin toimijoiden ja hyvinvointialueiden palveluverkosta (esim. perhekeskus)

4. Kriittinen ja osallisuutta edistävä yhteiskuntaosaaminen varhaiskasvatuksessa

- ymmärtää varhaiskasvatukseen liittyviä yhteiskunnallisia ilmiöitä ja tunnistaa valtarakenteita kriittisesti tarkastellen ja yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttaen
- tarkastelee lasta yksilönä, yhteisönsä jäsenenä ja osallisena yhteiskunnassa edistämällä lasten ja perheiden kuulluksi tuleamista ja osallisuutta varhaiskasvatuksessa sekä yhteiskunnassa ekososiaalisen periaatteen mukaisesti
- edistää lasten, huoltajien ja perheiden omaehtoista toimijuutta osana kansalaisyhteiskuntaa ennalta ehkäisten syrjäytymistä ja huono-osaisuutta

5. Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen varhaiskasvatuksessa

- ymmärtää ammatillisuuden muuttuvan ja kehittyvän luonteen oman osaamisensa ylläpitämisessä sekä varhaiskasvatuksen kehittämisessä
- hyödyntää ajantasaista tutkimus- ja kehittämistietoa varhaiskasvatusta ja sen pedagogiikkaa kehitettäessä
- kehittää yhdessä lasten, huoltajien ja henkilöstön sekä muiden varhaiskasvatukseen keskeisesti liittyvien toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, varhaiskasvatustoimintaa, toimintakulttuuria ja monialaista yhteistyötä

- tunnistaa keskeisiä varhaiskasvatuksen laatutekijöitä ja toimii kasvatusyhteisön yhteisen laadun arvioinnissa ja kehittämisessä

6. Työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen varhaiskasvatuksessa

- soveltaa työntekijyys-, johtajuus- ja tiimityötaitoja toimiessaan osana varhaiskasvatuksen moniammatillista työyhteisöä
- vahvistaa monialaista verkostoyhteistyötä
- ymmärtää työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen vaikuttavia osatekijöitä niitä edistäen
- tukee ja ohjaa lapsiryhmän henkilöstöä sivistys-, sosiaali- ja terveystalouden, erityisesti perhetyön ja ehkäisevän lastensuojelun tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä
- työskentelee sosiaalisesti, kulttuurisesti, eettisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla
- arvioi varhaiskasvatustyön laatua ja tuloksia sekä ymmärtää eri kunta-, järjestö- ja yritysorganisaatioiden strategioiden sekä talous-, tieto- ja henkilöstöjohtamisen merkityksen varhaiskasvatuksen toimintaympäristöissä